

dodavatelovo, kdežto při správě na vině nezáleží (srv. také rozhodnutí čís. 2434 a 4749 sb. n. s. a motivy k řu 932 obč. zák. III. novela str. 296 a Věstník z roku 1916 str. 116). Pro tento nárok platí všeobecná tříletá promlčecí lhůta podle řu 1489 obč. zák. Netřeba se tu tedy vůbec obíratí otázkami, které nižší soudy řešily, zda totiž dodaný cement bylo pokládati za schválený pro nedostatek řádného a včasného zkoušení podle čl. 347 obch. zák., zdali mimo to nastalo promlčení podle čl. 349 obch. zák., či zdali tu šlo o civilně-právní podvod podle čl. 350 obch. zák., který vylučuje platnost předpisů čl. 347 a 349 obch. zák., neboť všechny tyto předpisy vztahují se jen na nárok ze správy, o nějž v tomto sporu nejde. Nelze však ani přisvědčiti nižším soudům v tom, že prý nastalo promlčení žalobního nároku podle řu 1489 obč. zák. První soud odůvodňuje svůj názor tím, že žalobkyně požádala Dra B-a o posudek až 1. listopadu 1920, že posudek byl podán až koncem ledna 1923, že si tedy žalobkyně zpoždění sama způsobila. Odvolací soud se o důvodu promlčení podle řu 1489 obč. zák. blíže nezmiňuje. Nezáleží však na tom, zda si žalobkyně zpoždění posudku sama zavinila, neboť tříletá lhůta promlčecí podle řu 1489 obč. zák. počíná podle jasného znění zákona teprve skutečnou znalostí škody i osoby škůdce a možnost vědomostí nelze klásti na roveň skutečně vědomostí. Přes to však, že žalobní nárok nebyl promlčen, nemůže míti dovolání úspěchu. Nižší soudy přijaly za dokázané, že dodaný portlandský cement odpovídal prodejním podmínkám, že takový cement jest všeobecně pokládati za způsobilý pro účely stavební, že dodaný cement měl vlastnosti smluvené a že — kdyby nebylo smlouvy co do jakosti cementu — byl dodaný cement aspoň obchodním zbožím prostředního druhu a jakosti podle čl. 335 obch. zák. Naproti tomu nepřijaly nižší soudy za dokázané, že žalovaná firma místo cementu dodala »silikalit«. Tímto zjištěním pozbyla žaloba, která byla založena na tvrzení, že dodaný materiál nebyl portlandským cementem, a že použití tohoto materiálu bylo příčinou sřícení stavby, svého základu, nehledě ani k otázce zavinění a příčinné souvislosti. Není tedy nárok žalobní ani co do důvodu po právu.

Čís. 6861.

Byla-li žaloba banky proti obci (v Čechách) o zaplacení zápůjčky, poskytnuté obci za účelem úpisu válečných půjček, právoplatně zamítnuta, ježto sezení obecního zastupitelstva, v němž bylo uzavření zápůjčky usneseno, nebylo řádně svoláno, jest banka oprávněna domáhati se náhrady škody na starostovi a na všech členech obecního zastupitelstva, kteří dluhopis, odvolávající se na platné usnesení obecního zastupitelstva, podepsali, třebas jich podepsalo více, nežli zákon požadoval. K žalobě jest oprávněna banka, v jejíž jmění nastala škoda, třebas jí byla pohledávka postoupena jinou bankou.

Převod pohledávek vídeňské banky tuzemské bance ve smyslu nařízení ze dne 13. září 1920, čís. 532 sb. z. a n. byl postupem ze zákona.

Ústřední banka německých spořitelů ve Vídni poskytla obci Z. v Čechách zápůjčku za účelem úpisu válečné půjčky. Dlužní úpis byl podepsán tehdejší starostou obce Ottou O-em a osmi členy obecního zastupitelstva a bylo v něm uvedeno, že zápůjčka byla uzavřena na základě usnesení obecního zastupitelstva ze dne 22. května 1916. Ve smyslu vládního nařízení ze dne 13. září 1920, čís. 532 sb. z. a n. byly postoupeny pohledávky Ústřední banky německých spořitelů ve Vídni Ústřední bance německých spořitelů v Československé republice v Praze, mezi nimi i pohledávka proti obci Z. Ústřední banka německých spořitelů v Československé republice domáhala se pak na obci Z. zaplacení zápůjčky, byla však se žalobou právoplatně zamítnuta, ježto sezení obecního zastupitelstva ze dne 12. května 1916 nebylo řádně svoláno. Proto domáhala se též banka žalobou, o níž tu jde, náhrady škody na starostovi Ottu O-ovi a oněch členech obecního zastupitelstva, kteří dluhopis podepsali. Škoda pak sestávala ze zapůjčeného peníze a z útrat prosouzeného sporu s obcí Z. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud vyhověl žalobě proti Ottu O-ovi. Nejvyšší soud nevyhověl dovolání Otty O-a, k dovolání žalobkyně uznal podle žaloby i proti ostatním žalovaným.

D ů v o d y:

Nezáleží na vývoji věci od podpisu dluhopisu žalovanými až do provedení sporu s obcí, v němž bylo zjištěno, že nestalo se platné usnesení žalované obce o zápůjčce, důsledkem čehož byla žaloba zamítnuta. Nezáleží tudíž na tom, že žalobkyně jako právnická osobnost vznikla teprve po podpisu dluhopisu žalovanými, ježto i dovolací soud vychází z názoru, že škoda nastala teprve ve jmění žalobkyně, takže jen tato jako poškozená jest oprávněna domáhat se náhrady škody. Jest pravda, že škodlivá událost nastala již podpisem dluhopisu a zasláním jeho tehdejší vídeňské bance, ale tvrzená příčinná souvislost se škodou nebyla zrušena převodem domnělé pohledávky ze zápůjčky na žalující banku, jež utrpěla škodu již ve svém jmění. Jde o náhradu škody, nikoliv o splnění smluvního závazku. Žalovaní nebyli smluvní stranou, nezáleží proto na tom, že ani žalobkyně nebyla smluvní stranou, postačí, že jednáním žalovaných nebyla poškozena vídeňská banka, nýbrž žalobkyně, jejíž jmění bylo jím zmenšeno, což bylo zjištěno teprve sporem proti obci. Další vývody dovolatelovy byly zodpověděny již plenárním rozhodnutím č. 4321, na něž dovolatel se poukazuje. Kdyby názor jeho byl správný, postačil by ke vzniku závazku obce podpis starostův a nebylo by si možno vysvětliti, proč zákon, obecní zřízení, vyžaduje mimo jiné též platné usnesení a listinu vyhovující náležitostem §u 55 obec. zřízení. Podle zákona nejsou podpisy na listině, předepsané tímto zákonným ustanovením, bezvýznamnou formálností, nýbrž osvědčují osoby listinu podepsavší podpisem svým správnost obsahu listiny, především že stalo se platné usnesení obecního zastupitelstva. Strana, pro kterou jest listina ta určena, má právo věřiti, že osvědčení to stalo se podle pravdy a vážně, mohla proto původní smluvní strana, t. j. ví-

deňská banka jako právní předchůdkyně nynější žalobkyně, právem předpokládati, že přejímá listinou tou platný závazek obce jako protihodnotu svého plnění. Jakmile však bylo prokázáno, že vídeňská banka byla podpisy těmi uvedena v omyl, že plnila v důvěře v ně, že však nedostalo se jí vzájemného plnění, ježto nevezšel platný vzájemný závazek obce, ručí jí osoby listinu podepsavší za škodu tím vzniklou, aniž by bylo nutno ručení to dále odůvodňovati. Dovolatel, aniž ostatní žalovaní, jak bude dále uvedeno, nemohou se vymlouvatí neznalostí zákona, t. j. obecního zřízení, jež obsahuje jasné a určité předpisy, ke kterým závazkům obce je třeba usnesení výboru (zastupitelstva), a kdy dojde k platnému usnesení. Nešlo o nic jiného, než o skutečnost, zda k sezení byli obesláni všichni údové výboru a za nepřítomné údy náhradníci k tomu určeni. Žalovaní, vzavše na se úřad zástupců obce, měli a mohli si opatřiti znalost aspoň nejdůležitějších předpisů obecního zřízení a starati se o to, by předpisy ty byly také zachovány, což jim při náležité bedlivosti bylo nejen možné, nýbrž i snadné. Ježto škoda vznikla teprve ve jmění žalobkyně a nárok žalobní jest oprávněn z tohoto důvodu, není třeba zabývati se otázkou, zda nejen původní pohledávka, nýbrž i nárok na náhradu škody přešel s původní smluvní strany na žalobkyni. Vídeňská banka jako právní předchůdkyně žalující banky jest úplně vyřazena z poměru žalobkyně jak k obci, tak k nynějším žalovaným. Postačí, že domnělá její pohledávka přešla na žalobkyni, jež jí poskytla, jak bude dále uvedeno, za postoupený domnělý nárok plnění rovné skutečnému nároku. Jako podmět všech závazků a oprávnění vídeňské banky vstoupila nyní žalobkyně, jedině tato jest oprávněna požadovati náhradu škody od žalovaných pro jich zavinění, jehož dopustili se podpisem dluhopisu.

Ze skutkových zjištění vyplývá, že nejprve stal se převod závazků a oprávnění vídeňské banky na žalobkyni, a teprve potom došlo ke sporu s obcí, v němž bylo zjištěno, že závazek obce převzatý žalobkyní jako oprávnění její předchůdkyně není po právu. Dovolatel musil by proto prokázati, že žalobkyně věděla již při převzetí sporné pohledávky od vídeňské banky, že nestalo se platné usnesení a že závazek obce není po právu. Dodatečně nelze nic změnití na události, jakou byl převod domnělého závazku obce podle vl. nařízení čís. 532/1920 sb. z. a n. a vyhlášky ministerstva financí z roku 1922, čímž byl vytvořen právní stav nezměnitelný ani výsledkem sporu provedeného proti obci. V tom právě spočívá škoda vzniklá ve jmění žalobkyně, že tato, vyrovnavši se s vídeňskou bankou, převzala také pohledávku proti obci, jež jí byla dodatně rozsudkem oduznána. Náhradou za tuto pohledávku převzala žalobkyně jako závazek komunální dluhopisy, jež musí nyní vyplatiti v Kč. Žalobkyně není s to, by přesunula nepříznivý výsledek sporu s obcí na svou předchůdkyni, s níž se úplně vypořádala. Dovolatel snaží se dáti jiný smysl svědecké výpovědi Dra K-y, než který výpověď ta skutečně má. Nešlo o převod soukromoprávní, t. j. ze smlouvy, jenž by se dal do všech důsledků posouditi podle předpisů obč. zákona, nýbrž šlo o převod ex lege ve smyslu vl. nařízení čís. 532/20, vydaného na základě zmocňovacího zákona čís. 337/20, a majícího tu-

díž moc zákona. Šlo o úpravu hospodářského poměru mezi peněžními ústavami, jichž jednotnost pominula zánikem bývalého mocnářství rakousko-uherského. K úpravě té, byť nešlo o převody nucené, nepostačily předpisy občanského zákona, ježto rozhodovaly tu i jiné zájmy než ryze soukromoprávní, bylo proto potřebí zvláštního zákonného předpisu, jenž platnost úpravy té vyhradil schválení ústředních správních úřadů (sr. § 3, nař. čís. 532).

Pokud jde o ostatní žalované, nelze souhlasiti s právním posouzením věci odvolacím soudem. Co platí o O-ovi a jeho podpisu na dluhopise, platí stejně i o ostatních žalovaných, kteří podepsali dluhopis. Žalovaní měli si uvědomiti význam svých podpisů na dluhopise, sloužících druhé smluvní straně jako záruka, že stalo se skutečně, čeho bylo třeba k platnému závazku obce, za kterou žalovaní podepsali listinu. Měli proto žalovaní vynaložiti veškerou jim možnou péči a bedlivost, chtěli-li vyvarovati se škodě druhé smluvní strany, tím však předejít i své vlastní škodě. Měli tudíž podle možnosti sami se přesvědčiti o tom, zda byly splněny veškeré požadavky platného usnesení podle předpisů obecního zřízení. Žalovaní vůbec netvrdili, že by tak byli učinili, že by se byli dotázali starosty obce, zda jsou všichni řádně obesláni, ač jim bylo zajisté patrné, že první náhradník nepřišel do schůze. Nelze je proto sprostiti zodpovědností za škodu, která vzešla z jednání jich. Ostatní námitky jimi vznesené byly zodpověděny shora. Nezáleží na tom, že k formální platnosti dluhopisu třeba kromě podpisu starostova jen tří dalších podpisů (§ 55 obecn. zřiz.), kdežto dluhopis byl podepsán více zástupci obce. Druhá smluvní strana nebyla povinna zkoumati, které podpisy náležejí k oněm třem nutným podpisům, a ručí každý ze zástupců obce, který podepsal dluhopis, stejně jako ostatní. Nedílné ručení žalovaných spočívá na § 1302 obč. zákona, druhé větě, ježto nebylo možno určití podíl každého žalovaného na škodě zvlášť.

Čís. 6862.

Účinky příkázání zabavené pohledávky na místě placení nastávají doručením příkazního usnesení dlužníku. Příkázání pohledávky, má-li býti právně účinným, předpokládá nutně právně účinné zástavní právo na pohledávce. Zástavní právo, nabyté v exekučním řízení zabavením pohledávky dlužníkovy v posledních 60 dnech před zahájením vyrovnání, zaniká ve smyslu §u 12 vyr. ř. samo sebou vyhlášením vyrovnacího řízení.

(Rozh. ze dne 2. března 1927, Rv I 1682/26.)

K návrhu žalobkyně byla usnesením ze dne 21. ledna 1926 zabavena pohledávka dlužníkovy u šekového úřadu a usnesením ze dne 1. února 1926 byla žalobkyni příkázána na místě placení. Toto usnesení bylo doručeno žalobkyni dne 3. února, poddlužníku dne 4. února a dlužníku dne 5. února 1926. Usnesením ze dne 3. února 1926 bylo zahájeno o jmění dlužníka vyrovnací řízení. Žalobě proti poddlužníku o zaplacení po-